

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 385/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra vnútra Slovenskej republiky v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a podpredsedu vlády Slovenskej republiky a ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (ďalej aj „konanie ministerstva“) a postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 42/2014 (ďalej aj „konanie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je od 8. decembra 2008 trestne stíhaný na základe uznesenia ministerstva ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 z 8. decembra 2008, ktoré bolo podľa jeho názoru vydané „nezákonným a neústavným štátnym orgánom Slovenskej republiky v konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie)“. Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza, že „inšpekčná služba bola bez zákonného zmocnenia vyčlenená z organizačnej štruktúry Policajného zboru... Preto, podľa môjho názoru, je až druhoradá sa zaoberať otázkou, či vyšetrovateľ inšpekčnej služby je orgánom činným v trestnom konaní alebo nie. Vo vzťahu k nastolenej otázke nezákonnosti štátneho orgánu (inšpekčnej služby) je bezvýznamné sa zaoberať otázkou, či policajti inšpekčnej služby boli zákonom predpísaným spôsobom určení za vyšetrovateľov Policajného zboru. ... Z logiky veci vyplýva, že nelegitímny a

neústavný štátny orgán nemôže mať zákonných vyšetrovateľov. Pri nelegitímnom a nezákonnom štátnom orgáne sa nemožno zaoberať otázkou nezávislosti. Tieto otázky by pripadali do úvahy len vtedy, ak by ústavný súd rozhodol, že inšpekčná služba Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je legitímnym a ústavným štátnym orgánom. ... ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 171/1993 Z. z. nemožno vyložiť ani tak, že o riadení určitej služby v rámci Policajného zboru rozhodne podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky tak, že ju bude riadiť on. ... Výklad, že citované ustanovenie umožňuje podpredsedovi vlády a ministrovi vnútra Slovenskej republiky vyňať z organizačnej štruktúry Policajného zboru vyšetrovací orgán (inšpekčnú službu) považujem za extrémne nenáležitý, svojvoľný, teda nezákonný.“. Odmietá pritom právny výklad vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015, ktoré však nebolo vydané v trestnej veci sťažovateľa, ako aj zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015, pričom sa, naopak, dovoľáva aplikácie právnych názorov uvedených v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015.

3. Nadväzne na uvedené sťažovateľ uvádza, že do jeho trestnej veci zasiahol aj minister svojim rozkazom č. 11/2007 (ďalej len „rozkaz ministra“), ktorým mal zriadiť „špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na vyšetrovanie mojej trestnej veci ako colníka. ... Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že inšpekčnú službu priamo riadi podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky, ak by tak nebolo, tak špecializovaný tím by mal zriadiť generálny riaditeľ sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo prezident Policajného zboru, nikdy však nie politik. ... Ide o zásah, ktorý je protiústavný. ... ide o neoprávnený, svojvoľný a mocenský zásah do konkrétnej vyšetrovanej veci. Trestný poriadok podpredsedovi vlády a ministrovi vnútra Slovenskej republiky nevytvoril žiadne podmienky, na základe ktorých by mohol zasahovať do konkrétnej vyšetrovanej veci a ani zriadiť špecializovaný vyšetrovací tím. ... Zásahy do základných práv a slobôd v súvislosti s trestným konaním možno vykonať len na základe a v súlade s Trestným poriadkom.“.

4. Vo vzťahu k napádanému konaniu okresného súdu sťažovateľ uvádza, že okresný súd uznesením sp. zn. 1 T 42/2014 z 5. marca 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 5. marca 2015“) odmietol obžalobu a vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania. Proti uvedenému uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť *«i napriek tomu, že súd rozhodol v môj prospech. ... Primárnym dôvodom podania sťažnosti proti rozhodnutiu Okresného súdu Trebišov (napriek jeho rozhodnutiu, že „skutok“ je nepreskúmateľný), ktorým vrátil prokurátorovi obžalobu do prípravného konania (policajného vyšetrovania), je skutočnosť, že Okresný súd Trebišov nesplnil svoju zákonnú povinnosť a navyše nerešpektoval ani záväzný právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyslovený v jeho rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 604/2014 zo dňa 28.10.2014. Okresný súd Trebišov nielenže neskúmal a nerozhodol o mnohopočetných námietkach k tajnému sledovaniu orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky, ale nechal ich bez povšimnutia a to dokonca bez toho, aby vysvetlil, prečo tak neurobil. Vo vzťahu k tak závažnej námietke, akou tajné sledovanie orgánmi verejnej moci nepochybne je, Okresný súd Trebišov odmietol rozhodnúť. ... Keďže Okresný súd Trebišov v otázkach použitia informačno-technických prostriedkov nechal mnohopočetné námietky bez povšimnutia a navyše nerešpektoval ani označené rozhodnutie ústavného súdu, požiadal som Krajský súd v Košiciach, aby zistenú nezákonnosť v konaní Okresného súdu Trebišov napravil.»*.

5. Sťažovateľ na základe uvedených skutočností ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy čl. 50 ods. 3 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ Úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky... sp. zn. ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008)... porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky... sp. zn.

ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009... tým, že podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky v rozpore so zákonom (Trestným poriadkom) bez legislatívnej opory nezákonne a neústavné priamo zasiahol do vyšetrovania sťažovateľovej veci, keď v rozpore s vecnou príslušnosťou inšpekčnej služby zriadenou výlučne na vyšetovanie trestných činov policajtov rozkazom MV SR č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu na vyšetovanie veci sťažovateľa ako colníka, porušené bolo.

3. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3, čl. 8 ods. 1, ods. 2 a čl. 13 dohovoru bolo porušené, pretože prípravné konanie (tzv. policajné vyšetovanie) ako konanie predchádzajúce konaniu na Okresnom súde Trebišov sp. zn. 1 T 42/2014 proti sťažovateľovi začal, viedol a skončil nezákonný a neústavný štátny orgán - odbor inšpekčnej služby západ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky... a s touto závažnou námietkou sa Okresný súd Trebišov odmieta zaoberať.

4. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 €...

5. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia... na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento

zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z obsahu čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie základných práv a slobôd v prípadoch, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd, resp. iný orgán verejnej moci. Pokiaľ pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospeje ústavný súd k čiastkovému záveru, že ochrany označeného základného práva alebo slobody, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, je možné sa domôcť prostredníctvom dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, sťažnosť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie odmietne (I. ÚS 103/02). V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody sťažovateľa prislúcha len za predpokladu, že právna úprava sťažovateľovi neposkytuje inú účinnú ochranu (I. ÚS 78/99). Inými slovami, ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú napr. všeobecné sudy ako primárni ochrancovia ústavnosti (III. ÚS 79/02), prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

9. Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09).

10. Zo zistení ústavného súdu z veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 339/2016 vyplýva, že ústavný súd už dopytom na okresnom súde zistil, že o sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu z 5. marca 2015 bolo už v čase podania sťažnosti ústavnému súdu rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 To 31/2015-1446 z 21. decembra 2015 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 21. decembra 2015“), ktorým krajský súd uznesenie okresného súdu z 5. marca 2015 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a okresnému súdu uložil vo veci znovu konať a rozhodnúť. Ústavný súd súčasne poukazuje na obsah odôvodnenia uznesenia krajského súdu z 21. decembra 2015, ktorý reagujúc na vznesené námietky uviedol, že primárnou *„úlohou okresného súdu bude zaoberať sa námietkou sťažovateľov (obvinených) ohľadom zákonnosti použitia informačno-technických prostriedkov, a túto okolnosť vyriešiť podľa § 7 Tr. por. ako predbežnú otázku“*.

11. Je teda zrejmé, že v danom prípade existuje iný súd predpokladaný čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorý má právomoc skúmať (a prípadne aj uznať) porušenia sťažovateľom označených práv, a tým zjednať nápravu ním deklarovaných porušení označených základných práv a slobôd. V súvislosti s tvrdením sťažovateľa, že v jeho trestnej veci vykonával prípravné konanie nezákonný a neústavný štátny orgán, postačuje, aby sťažovateľ túto svoju argumentáciu o neústavnosti a nezákonnosti orgánu, ktorý viedol vyšetrovanie, predložil v rámci súdneho konania okresnému súdu, ktorý v súčasnosti vec prerokúva. Pokiaľ sťažovateľ poukazujúc na obsah uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 42/2015 z 2. júla 2015 namieta, že o tejto otázke okresný súd nemôže rozhodovať, pretože by tým prekročil svoju právomoc, ústavný súd pripomína, že podľa čl. 125 ods. 1 ústavy síce má právomoc konať o súlade právnych predpisov, avšak len v osobitnom type konania a v prípadoch tam uvedených, nie však v konaniach o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ navyše ani nie je oprávnený podať návrh na konanie o súlade právnych predpisov, takýto návrh by však v danej veci mohol podať v zmysle čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy okresný súd.

12. Z argumentácie sťažovateľa nemožno podľa názoru ústavného súdu vyvodiť existenciu takých dôvodov, pre ktoré by ústavný súd mohol predpokladať, že by v rámci

trestného konania v jeho veci nebolo možné dosiahnuť účinnú ochranu ním označených práv. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosti smerujúcej proti ministerstvu, ministrovi a okresnému súdu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2016